

Juliusz Słowacki

Wielki polski poeta, dramatopisarz.
Jeden z najwybitniejszych twórców
romantycznych, nazywany - obok
Mickiewicza i Krasińskiego
"wieszczem".

Życiorys

Przyszły wieszcz przyszedł na świat 4 września 1809 roku w Krzemieńcu na Wołyniu. Wychowywał się i studiował w Wilnie, gdzie na miejscowym uniwersytecie (Akademia Wileńska) jego ojciec, Euzebiusz Słowacki, był profesorem literatury, wcześniej zaś uczył wymowy w gimnazjum krzemienieckim. Zmarł on, kiedy Juliusz był dzieckiem.

Ogromny wpływ na osobowość młodego poety wywarła matka, Salomea z Januszewskich. To właśnie z nią łączyły Słowackiego najściślejsze związki emocjonalne, które swój wyraz znalazły w korespondencji kierowanej do niej oraz w samej twórczości poety (wiersz "Rozłączenie").

W 1818r. pani Salomea wyszła drugi raz za mąż po raz drugi, za lekarza Augusta Bécu (wdowca z dwiema córkami – Aleksandra i Hersylią), z którym Juliusza łączyły dobre stosunki.

Matka przyszłego poety prowadziła w Wilnie salon literacki, dzięki czemu Juliusz miał w dzieciństwie i wczesnej młodości szeroki kontakt z ówczesną elitą intelektualną, zwłaszcza z kręgu Cesarskiego Uniwersytetu Wileńskiego. Tym sposobem poznał m.in. Adama Mickiewicza i Ludwikę Śniadecką.

W roku 1828 Juliusz Słowacki ukończył studia prawnicze, a na początku następnego wyjechał do Warszawy, by podjąć pracę w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu.

Podczas Powstania Listopadowego nie angażował się czynnie w walkę zbrojną, ale wspierał walczących swą poezją (np. "Hymn (Bogarodzica! Dziewica!)").

Wykonywał także dla rządu powstańczego misję zagraniczną w Londynie. Tam, zastał go upadek powstania.

Następnie przeniósł się do Paryża, gdzie w 1832 roku wydał swój debiutancki, dwutomowy, zbiór poezji. Dominowały w nim tony indywidualistyczne na wzór twórczości Byrona.

Ta twórczość nie spotkała się ze zrozumieniem pośród emigracji, która oczekiwała jednak poezji bardziej zaangażowanej w jej aktualne problemy. Mickiewicz miał o tych wierszach stwierdzić, iż jest to piękny kościół, ale bez Boga. I taka ocena twórczości Słowackiego, która równocześnie rzutowała na ocenę jego osoby, dominowała wśród emigrantów właściwie aż do jego śmierci.

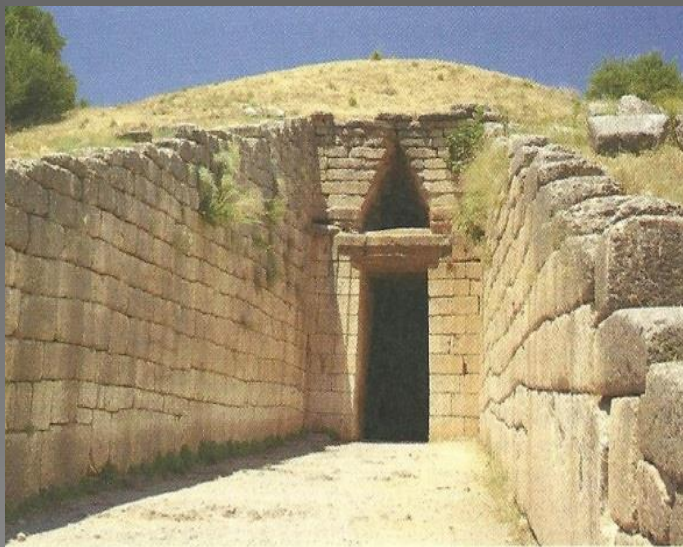
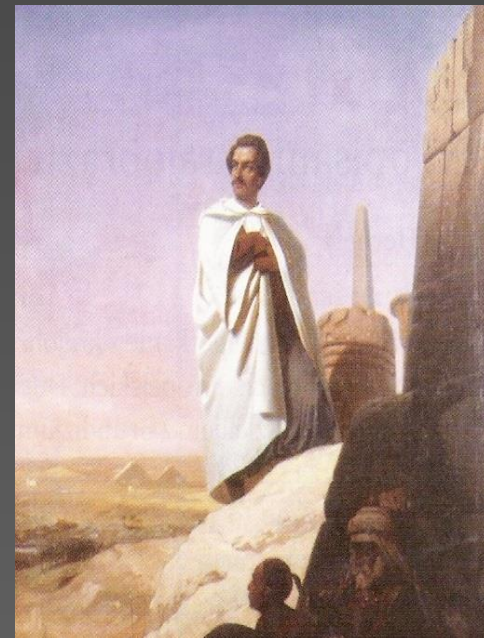
Zniechęcony takim przyjęciem ze strony rodaków postanowił wyjechać do Genewy, tym bardziej, że ukazała się wtedy trzecia część "Dziadów", w której jego ojczym, August Bécu, został przedstawiony jako zdrajca.

W Szwajcarii przebywał trzy lata, zajmując się przede wszystkim własną twórczością. To wtedy powstały jego dramaty: "Kordian" (1833), "Balladyna" (1834).

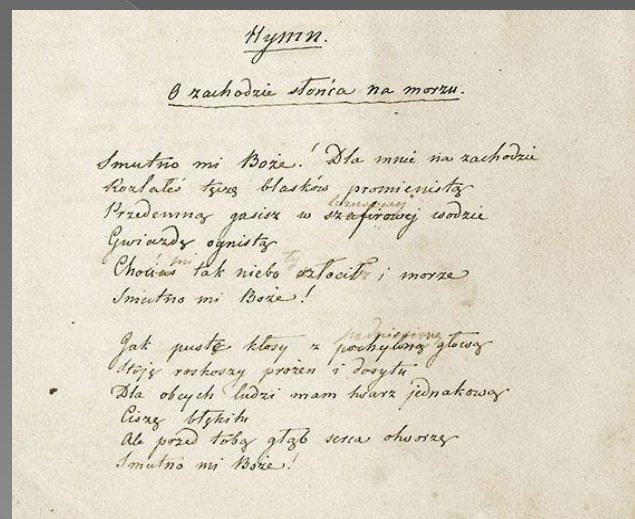
Rok 1836 upłynął Słowackiemu pod znakiem podróży na Wschód. To właśnie wtedy zwiedził Grecję, Egipt, Syrię, Palestynę i Liban.

Pokłosiem tej podróży był poemat dygresyjny "Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu" (1836 - 1839), którego fragment stanowi "Grób Agamemnona", a także wiersze, między innymi, "Rozmowa z piramidami", "Hymn "Smutno mi, Boże..."

Grób Agamemnona, fotografia współczesna

Cała ta wyprawa okazała się dla niego nie tylko spotkaniem z egzotyką, ale również podróżą do źródeł: kultury europejskiej (Grecja) oraz wiary chrześcijańskiej (Palestyna).

W trakcie wędrówki nasuwały się poecie refleksje natury egzystencjalnej na temat kruchości człowieka i jego wyobcowania w świecie przyrody oraz historiozoficznej dotyczącej przemijalności królestw tego świata (pozostających przez wieki we władaniu wielu państw i narodów).

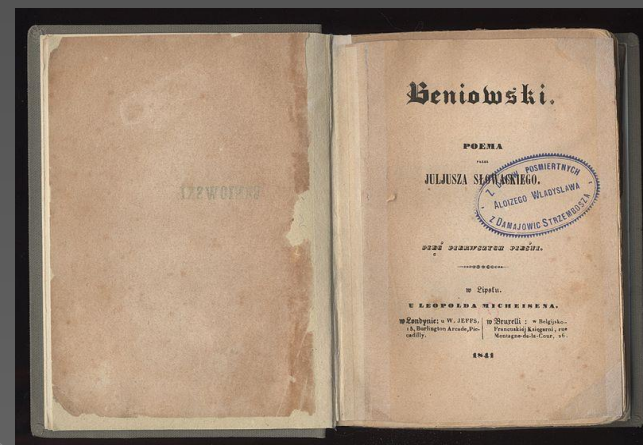
Pod koniec 1838 roku Słowacki wrócił do Paryża. Emigracja jednak nie zapomniała mu "starych grzechów", tym bardziej, że wcale się nie pokajał i nie zmienił swych przekonań, czego dowodem jest krytyczny wobec niej "Grób Agamemnona".

Grób Agamemnona, rysunek Juliusza Słowackiego

W tym okresie pojawiły się w jego twórczości nowe wątki. Zarówno poemat "biblijny" "Anelli" (1838), jak i dramat "Lilla Weneda" (1840), przyniosły nową koncepcję narodu, który, by się nie zatracić i odzyskać wolność, musi przemienić się wewnętrznie. To tutaj po raz pierwszy zostały wyrażone koncepcje i myśli, które będą tak charakterystyczne dla jego twórczości w latach czterdziestych.

Ostatnim utworem, w którym stykamy się ze Słowackim - romantycznym indywidualistą, jest poemat dygresyjny "Beniowski" (1841). Pisząc go, wzorował się on na "Don Juanie" Byrona oraz "Eugeniuszu Onieginie" Puszkina.

To właśnie tutaj, we wspaniałej formie, osiągnęło szczyt jego zainteresowanie własnym, egotycznym „ja”. Po nim będziemy mieli do czynienia z nowym Słowackim, dla którego wzorem postępowania będzie Calderonowski Książę Niezłomny (tę tragedię Calderona przetłumaczył Słowacki w 1844 roku).

W 1842r. przystąpił do "Koła Sprawy Bożej" utworzonej przez Andrzeja Towiańskiego (był w nim także między innymi Mickiewicz).

Szybko jednak otrząsnął się z wpływów mistrza, by podążać własną mistyczną ścieżką. W tym okresie tworzył zarys oryginalnego systemu filozoficznego, któremu wyraził w takich utworach, jak: "Ksiądz Marek" (1843), "Sen srebrny Salomei" (1844), a przede wszystkim "Genezis z ducha" (1844 - 1846).

Słowacki „mistyczny”

System filozoficzny Słowackiego opierał się na przekonaniu, że pomiędzy światem przyrody a światem ludzi nie ma przepaści, gdyż są one przede wszystkim częścią historii Ducha, który dąży poprzez kolejne postacie swego objawu do ponownego zjednoczenia się z Bogiem. By jednak to osiągnąć, musi on ponosić ofiary, nieraz bardzo krwawe, złożone z formy, która go określa na danym szczeblu rozwoju. W tym upatrywał Słowacki szansy na odrodzenie Polski, gdyż jej cierpienie jest ofiarą złożoną Bogu, przybliżającą nadejście Jego królestwa.

Śmierć poety

Chory na gruźlicę Słowacki umarł 3 kwietnia 1849 roku, przeżywszy 40 lat. Jego ciało zostało złożone na cmentarzu Montmartre w Paryżu, skąd dopiero w 1927r. wróciło do Polski. Poetę pochowano na Wawelu.

Uroczyste sprowadzenie zwłok wieszcza stało się dla Polaków wielką manifestacją patriotyczną.

Marszałek Piłsudski wypowiedział wówczas słynne słowa:

„W imieniu Rządu Rzeczypospolitej polecam panom odnieść trumnę Juliusza Słowackiego do krypty królewskiej, bo królom był równy”.

Uroczyste sprowadzenie zwłok Słowackiego do Warszawy

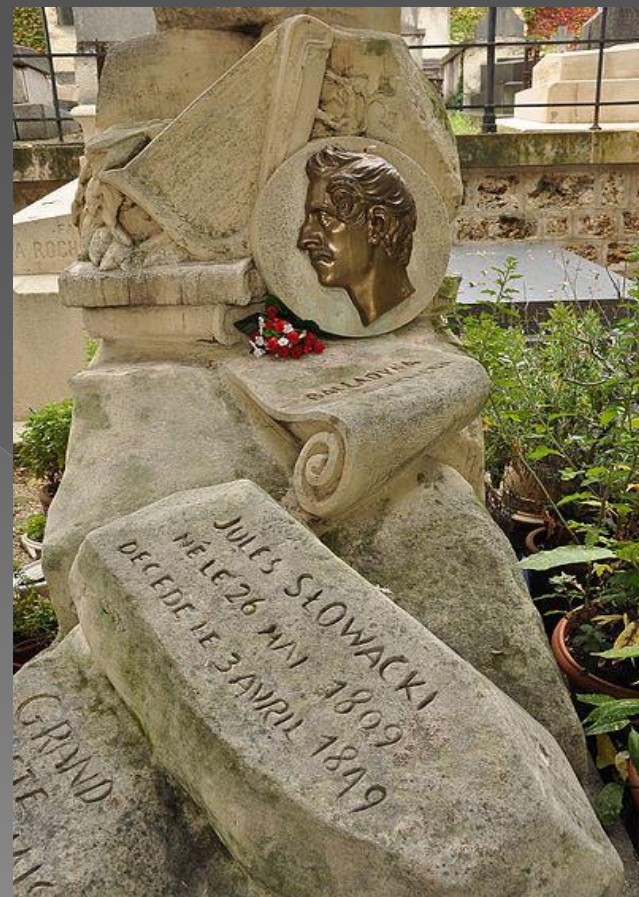
Przed kościołem św. Magdaleny w Paryżu.

W drodze na Wawel

Grób Słowackiego w Paryżu

Grobowiec Słowackiego na Wawelu

Juliusz Słowacki spoczął na Wawelu 28 czerwca 1927. Próbę sprowadzenia szczątków poety podjęto znacznie wcześniej – 21 lutego 1909, jednak negatywnie w tej sprawie wypowiedział się kardynał Jan Puzyna.

Obecnie prochy Słowackiego spoczywają w sarkofagu z czarnego marmuru, projektu Adolfa Szyszko Bohusza.

W niszy za sarkofagiem umieszczono czarną marmurową urnę z ziemią z grobu matki Słowackiego.

Twórczość

Słowacki napisał 13 dramatów, blisko 20 poematów, setki wierszy, listów oraz jedną powieść. Najbardziej znane dzieła to: „Kordian”, „Balladyna”, „Godzina myśli” (poemat autobiograficzny), „W Szwajcarii” „Sen srebrny Salomei”, „Grób Agamemnona”, „Hymn”, „Testament mój”, „Beniowski”, „Oda do wolności”, „Rozłączenie”, „Genezis z Ducha”

Najpiękniejsze cytaty

„Lecz zaklinam - niech żywi nie tracą nadziei
I przed narodem niosą oświaty kaganiec;
A kiedy trzeba, na śmierć idą po kolei,
Jak kamienie przez Boga rzucone na szaniec!”
(„Testament mój”)

„A potem, jako czynią modne bohaterzy, w łeb sobie strzelę.”
(„Kordian”)

„Jeżeli gryzę co – to sercem gryzę.”
(„Beniowski”)

„Lecz choć się - nigdy - nigdzie połączyć nie mamy,
Zamilkniemy na chwilę i znów się wołamy
Jak dwa smutne słowiki, co się wabią płaczem.”
(„Rozłączenie”)

Słynne pomniki

LUBLIN

WROCŁAW

WARSZAWA

Ciekawostki o Słowackim

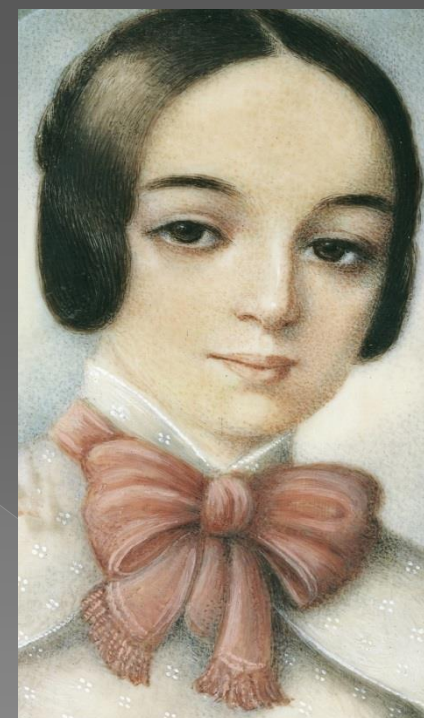
Najważniejszą kobietą w życiu wieszka była matka – Salomea Słowacka-Bécu.

Jest znana w literaturze dzięki licznym, adresowanym do niej listom syna.

Ciekawostki o Słowackim

- Młode miłości poety to m.in. Ludwika Śniadecka oraz Maria Wodzińska.

Ciekawostki o Słowackim

- Słowacki uchodził w swoich czasach za dandysa - był znany ze swoich starannie dobranych strojów. Szczególnie cenił sobie piękne rękawiczki i kamizelki, a bez swoich słynnych kołnierzy nie byłby sobą.

Ciekawostki o Słowackim

- Z upodobaniem palił cygara, co było zgubne dla jego suchotniczego organizmu.
- Kolekcjonował zegarki, z których żaden nie dotrwał dzisiejszych czasów.
- Z powodzeniem inwestował na giełdzie.

Ciekawostki o Słowackim

- Słowacki słynął ze złośliwości, co znacznie zmniejszyło grono jego przyjaciół.
- Na pogrzeb wieszacza przybyło tylko ok. 30 osób. Ceremonia była tak skromna, jakby chowano żebraka.
- Mickiewicz nie przyszedł na ostatnie pożegnanie poety-rywala.

Legenda poety

- Rywalizował z Mickiewiczem.
- Był mocno związany z matką.
- Interesował się modą.
- Umiał inwestować pieniądze.
- Wiele podróżował.
- Próbował uprawiać boks.
- Obracał się wśród niezwykle ciekawych ludzi.
- Chorował na gruźlicę.
- Zmarł młodo.

Jego listy i dzieła pokazują, że był wewnętrznie skomplikowanym, pełnym sprzeczności człowiekiem. Takich lubimy i tacy obrastają legendą. A legenda, zwłaszcza ta czarna, ma tę zaletę, że nie pozwala wygasnąć emocjom i wzbudza zainteresowanie.

Koniec

przygotowała
Agata Kacperczyk